

# KOMMISSIONEN

## KOMMISSIONENS BESLUT

av den 15 november 2000

angående statligt stöd lämnat av Belgien till stålverket Cockerill Sambre SA

[delgivet med nr K(2000) 3563]

(Endast de franska och nederländska texterna är giltiga)

(Text av betydelse för EES)

(2001/198/EKSG)

EUROPEISKA GEMENSKAPERNA KOMMISSION HAR FATTAT  
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt artikel 4 c i detta,

med beaktande av kommissionens beslut nr 2496/96/EKSG den 18 december 1996 om gemenskapsregler för statligt stöd till stålindustrin<sup>(1)</sup>,

efter att i enlighet med ovan nämnda beslut ha låtit de berörda inkomma med synpunkter<sup>(2)</sup> samt beaktat dessa, och

av följande skäl:

### I. FÖRFARANDE

- (1) Efter uppgifter i belgisk press skrev kommissionen den 23 november 1998 till de belgiska myndigheterna (D/54789) och begärde upplysningar om stöd som skulle ha beviljats stålföretaget Cockerill Sambre SA inom ramen för en minskning av arbetstiden. I skrivelse av den 11 december 1998 bekräftade de belgiska myndigheterna att de hade vidtagit åtgärderna i fråga men förklarade att det enligt deras uppfattning inte var fråga om statligt stöd.
- (2) I skrivelse av den 25 januari 2000 meddelade kommissionen Belgien sitt beslut att inleda förfarande enligt artikel 6.5 i sitt beslut nr 2496/96/EKSG (nedan kallade reglerna om stöd till stålindustrin) angående åtgärderna i fråga.
- (3) Kommissionens beslut att inleda förfarandet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*<sup>(3)</sup>. Kommissionen uppmanade de berörda att inkomma med synpunkter på de aktuella åtgärderna.

- (4) Kommissionen mottog synpunkter i denna fråga från de berörda. Den översände dem till Belgien den 23 maj 2000 och gav landet möjlighet att kommentera dem samt mottog de belgiska synpunkterna i skrivelse av den 8 juni 2000.

### II. NÄRMARE BESKRIVNING AV STÖDET

- (5) Stödet från Belgien till företaget Cockerill Sambre SA omfattar 553,3 miljoner belgiska franc (13,7 miljoner euro) och består av två delar:
  1. Den federala regeringen har beviljat en minskning av arbetsgivaravgifterna för socialförsäkring med sammanlagt 418 miljoner belgiska franc (10,36 miljoner euro) under en sjuårsperiod, 1999–2005.
  2. Den vallonska regionregeringen har beviljat en subvention på 135,3 miljoner belgiska franc (3,35 miljoner euro) under en sjuårsperiod.
- (6) Detta stöd har beviljats i samband med en förkortning av veckoarbetstiden för de kollektivanställda vid företaget, från 37 till 34 timmar. Minskningen berör 1 852 anställda under perioden 1999–2005.
- (7) Den federala regeringens stöd har beviljats inom ramen för regeringsbeslutet av den 24 december 1993, enligt vilket de sociala avgifterna minskas i en avsikt att omfördela arbetet<sup>(4)</sup>. Beslutet kompletterades, beträffande företag i svårigheter eller under omstrukturering, med regeringsbeslut av den 24 februari 1997, som innebar gynnsammare tillämpningsvillkor. Dessa fördelar gäller särskilt antalet arbetsplatser som skall inrättas och den tid då minskningen får medges och vilken i detta fall får omfatta den period under vilken företaget officiellt erkänns som varande i svårigheter eller under omstrukturering, med möjlig förlängning till högst sju år. Den

<sup>(1)</sup> EGT L 338, 28.12.1996, s. 42.

<sup>(2)</sup> EGT C 88, 25.3.2000, s. 8.

<sup>(3)</sup> Se fotnot 2.

<sup>(4)</sup> Detta beslut godkändes av kommissionen såsom stöd förenligt med EG-fördraget i skrivelse av den 30 juni 1994 (D/9395).

28 juli 1997 gav den federala regeringen Cockerill Sambre SA status som företag under omstrukturering, och den 19 maj 1998 beviljade den åt detta förmånen av minskade sociala avgifter enligt regeringsbeslutet av den 24 december 1993 enligt de mer fördelaktiga villkoren i beslutet av den 24 februari 1997.

(8) Den vallonska regionsregeringens stöd beviljades den 18 december 1998 som komplement till det federala stödet. Detta bidrag betalas till de anställda via en för detta ändamål inrättad förening utan vinstsyfte.

(9) Det ifrågasatta stödet har beviljats för att nivån på ersättningen till företagets kollektivanställda skulle kunna behållas under en sjuårsperiod, trots förkortningen av arbetstiden, varvid företaget endast betalade samma timkostnad som tidigare. Under förhandlingarna 1997–1998 krävde och uppnådde de kollektivanställda nämligen en minskning av veckoarbetstiden från 37 till 34 timmar, enligt följande upplägg:

1. Veckoarbetstiden minskas från 37 till 34 timmar, på obestämd tid.

2. Antalet arbetstimmar som samtliga kollektivanställda utför behålls på den nivå som fastställs i företagsplanen "Horizon 2000". Därigenom kunde 150 nya arbetsplatser inrättas så att antalet uppgick till 1 852.

3. Ersättningen är densamma som 1998 ända tills genom löneindexeringen en motsvarande lön på basis av 34 timmar har uppnåtts (vilket förväntas ske vid utgången av 2005).

(10) Företaget finansierar enbart den del av ersättningen som motsvarar lönerna beräknade på basis av 34 timmar, med årlig indexering. Skillnaden mellan det belopp företaget betalar och den ersättning de anställda mottar finansieras med resurser av olika ursprung:

1. De anställda själva: med användande av den löneökning som de hade rätt till 1997 och 1998 men avstod från (29,2 miljoner franc = 0,7 miljoner euro).

2. Den federala regeringen: med stöd beviljat i samband med inrättande av 150 nya arbetsplatser till följd av arbetstidens omläggning (418 miljoner franc = 10,4 miljoner euro)

3. Regionsregeringen: stödet från den vallonska regions regering som komplement till det federala stödet (135,3 miljoner franc = 3,4 miljoner euro).

### III. SYNUNKTER FRÅN DE BERÖRDA

(11) Under ärendets gång mottog kommissionen synpunkter från UK Steel Association och Förenade kungarikets ständiga representation vid Europeiska unionen.

(12) I dessa inlagor uttrycks det slags tvivel som kommissionen framförde då den beslutade inleda sitt förfarande. Enligt dem utgör åtgärderna stöd till företaget Cockerill Sambre SA som är oförenligt med lagen om stöd till stålindustrin.

### IV. KOMMENTARER FRÅN BELGIEN

(13) I sina kommentarer upprepar Belgien den ståndpunkt som det uttryckt redan före beslutet att inleda förfarande, nämligen att åtgärderna inte utgör statligt stöd.

(14) Belgien hävdar att företaget inte åtnjuter någon direkt eller indirekt finansiell fördel till följd av dessa åtgärder och att således de offentliga subventionerna inte utgör statligt stöd. För att motivera denna avsaknad av finansiella fördelar framför Belgien följande argument:

1. Initiativet till planen på omfördelning av arbetstiden (nedan kallat OA) kom från arbetstagarna, och Cockerill Sambre gav sitt medgivande enbart på villkor att företaget inte skulle drabbas av någon extra kostnad. Det offentliga stödet skulle därför inte finansiera några av Cockerills åtaganden gentemot de kollektivanställda. I kollektivavtalet för 1998, där OA ingår, skulle följande skrivas in: "Detta kollektiva arbetsavtal har som ekonomisk förutsättning att en offentlig kompensation motsvarande de gemensamt fastställda beloppen kan erhållas. I annat fall skall parterna tillsammans gå igenom situationen och möjligheterna att förverkliga detta avtal."

2. Minskningen av de sociala avgifterna skulle inte medföra någon ekonomisk fördel för Cockerill Sambre. Detta beror på att de medel som sparas i sin helhet har betalats av företaget till arbetstagarna genom att de federala offentliga medlen endast passerat genom företaget utan att dess utgifter blivit mindre än tidigare. Regionala offentliga medel passerar inte ens genom företaget.

3. Antalet arbetstimmar utförda av de kollektivanställda före OA behålls, till samma kostnad enligt lag och avtal för Cockerill Sambre. Företaget får identiskt lika timlönekostnader efter genomförandet av OA då, som ovan angivits, företaget skulle ha tillåtit det nya arrangemanget med arbetstiden enbart på villkor att det inte därigenom drabbades av extra kostnader.

4. Cockerill Sambre belastas av nytillkommande olägenheter och utgifter, som extra utbildningskostnader, mindre likvida tillgångar, högre fast kostnad per enhet, administrativa överkostnader, organisatoriska svårigheter m.m. Dessa extrakostnader uppges vara relativt betydande och har burits av företaget.
5. Företaget har beställt en rapport från två revisionsfirmor som kommit fram till att den av företaget använda räknemetoden är rimlig samt att företagets finansuppgifter och bokföring om hur OA genomfördes 1999 kan godkännas. Belgien drar därav slutsatsen att alla ifrågasatta finansflöden, däribland offentliga bidrag, vore till glädje enbart för arbetstägarna och att företaget inte i något fall kommer i åtnjutande av offentliga medel.
- (15) Belgien anser att detta stöd måste betecknas som stöd till person och ser inte det faktum att det beviljats till arbetstagare i deras egenskap av personal vid ett visst företag som något tillräckligt argument mot detta. Landet säger sig grunda denna ståndpunkt på kommissionens beslut angående Belgiens finansiella ingripande till förmån för SA Duferco Clabecq<sup>(5)</sup>, där kommissionen ansåg att de den arbetslöshetsersättning som betalas åt före detta arbetstagare vid Clabecq-stålverket till 65 års ålder inte utgör statsstöd till företaget utan personligt stöd.
- (16) Belgien hävdar likaså att det belgiska offentliga stödet utgör en social åtgärd till förmån för de kollektivanställda vid Cockerill Sambre. Kommissionen skulle i det förflutna ha godkänt liknande åtgärder, bland annat stöd från de franska myndigheterna till fiskesektorn "utifrån deras konkreta situation och de sökandes omedelbara behov, och detta stöd har inte någon reell ekonomisk inverkan som kan påverka den fria konkurrensen mellan företagen".
- (18) Enligt artikel 6 i reglerna om stöd till stålindustrin skall medlemsstaterna till kommissionen anmäla allt slags överförande av offentliga resurser till järn- och stål företag. De skall likaså anmäla varje gång stödordningar godkända av kommissionen på grundval av EG-fördraget tillämpas på sådana företag. Kommissionen skall avgöra om dessa åtgärder utgör sådant stöd som avses i artikel 1.2 i lagen och om de i så fall är förenliga med den inre marknaden.
- (19) Kommissionen har i sitt meddelande om riktlinjer för sysselsättningsstöd<sup>(6)</sup> offentliggjort de kriterier som den använder för att bedöma om ingripande från det offentliga till förmån för sysselsättning utgör statligt stöd. Dessa kriterier är giltiga i det aktuella fallet för att avgöra om ingripandena i fråga utgör stöd, men om svaret blir ja måste deras förenlighet kontrolleras i förhållande till EKSG-fördraget och därmed lagen om stöd till stålindustrin. I denna medges inte sysselsättnings- eller driftsstöd knutet till lönekostnaderna.

#### Analys av Belgiens argument

- (20) Som Belgien hävdar medför varje form av statligt stöd en fördel för det mottagande företaget jämfört med andra konkurrerande företag. Tvärt emot vad Belgien gör gällande har emellertid Cockerill Sambre haft finansiell och ekonomisk fördel av erhållet stöd. Denna fördel skall fastställas i förhållande till företagets situation om det inte hade erhållit (eller inte skulle komma att erhålla) ett sådant stöd, inte i förhållande till läget i det förflutna. Detta innebär följande:

#### V. UTVÄRDERING AV INGRIPANDENA

##### Rättslig grund för utvärderingen

- (17) Cockerill Sambre SA är ett integrerat stålverk beläget i Belgien, regionen Vallonien. Företaget var fram till början av 1999 offentligägt med regionen Vallonien som majoritetsägare. Det privatiserades under 1999 genom försäljning till den franska stålkoncernen Usinor. Eftersom det är ett integrerat stålverk faller det under EKSG-fördraget, och analysen av det beviljade stödet görs alltså på grundval av reglerna om stöd till stålindustrin.

1. Det faktum att initiativet till OA kommit från arbetstägarna och att företaget gått med på det endast om det inte behövde bära de extra utgifter som skulle bli följden ändrar inget i fråga om det offentliga ingripandets karaktär av statligt stöd. De utgifter som följer av kollektiva arbetsavtal skall bäras av företagen, oberoende av vem som har tagit initiativ till processen. Om staten ingriper som direkt part i förhandlingarna eller i efterhand för att finansiera uppkomna utgifter rör det sig utan vidare om ett statligt stöd till detta företag. Att Cockerill Sambre sedan förhandlingarnas början har krävt offentlig finansiering av de utgifter avtalet leder till och innefattat denna ståndpunkt i det kollektiva arbetsavtalet betyder inte att lönekostnaderna för dess anställda inte längre skulle åvila företaget. Det visar ju tvärtom genom sitt uppträdande att det är väl medvetet om betydelsen av den erhållna fördelen.

<sup>(5)</sup> EGT C 20, 22.1.1998, s. 3.

<sup>(6)</sup> EGT C 334, 12.12.1995, s. 4.

2. På samma sätt ändrar det faktum att dessa offentliga medel enbart passerar genom företaget, eller inte ens det, och att deras slutmottagare är arbetstagarna på intet sätt deras karaktär av statligt stöd. Det viktiga är att offentliga pengar finansierar en del av ersättningen till en grupp arbetstagare vid Cockerill Sambre. Det som har betydelse för att beteckna dessa medel som statligt stöd är inte hur de är uppbyggda och hur de hanteras utan vilket slags kostnader de finansierar.
3. Belgien framför också argumentet att företagets timlönekostnad har förblivit oförändrad. Det är i själva verket den av företaget betalade timkostnaden som ligger stilla, det som tillkommer genom OA tar det offentliga hand om. Företagets lönekostnader per enhet skulle fortfarande vara oförändrade om staten betalade de utgiftsökningar som nya löneavtal med finansiella fördelar för arbetstagarna ledde till. Företaget gynnas av just det faktum att det inte har tagit på sig de ökningar av lönekostnaderna som avtalats med dess kollektivanställda.
4. Det faktum att företaget inte i sin betalningsvägran har innefattat den del av de tillkommande indirekta utgifterna som är knuten till OA är inte heller relevant då ju, som ovan nämnts, denna vägran inte har någon betydelse för att avgöra vilken typ av offentliga medel det har mottagit, till och med i samband med en sådan vägran. De arbetsrelaterade utgifterna ingår bland de väsentliga kostnaderna för vilket företag som helst, och detta får inte vid något tillfälle överlåta dem på det offentliga.
5. Som ovan angivits är det förhållandet att ett företag hanterar och förvaltar offentliga medel inte en relevant faktor för att avgöra om tillhandahållandet av dessa medel från det offentligas sida utgör statligt stöd. Att revisorerna funnit finansflödena som gäller de aktuella offentliga medlen i sin ordning är inte relevant för att avgöra om ingripandet från staten utgör statligt stöd eller inte.

- (22) Dessutom säger sig Belgien anse att det ifrågasatta offentliga stödet utgör en social åtgärd till förmån för denna grupp av arbetstagare. Landet gör gällande att kommissionen skulle ha intagit en sådan ståndpunkt i ett liknande fall där stöd lämnats av Frankrike till fiske-sektorn. Då denna hänvisning inte är närmare preciserad har kommissionen inte kunnat hitta beslutet i fråga och kan alltså inte kommentera det. Kommissionen erinrar likväl om att fiskesektorn hänför sig till EG-fördraget och får mottaga olika slags stöd på vissa villkor vilket emellertid inte är tillåtet enligt EKSG-fördraget som Cockerill Sambre berörs av.

### Utvärdering av stödräkskaperna

- (23) Som framgår av ovanstående kan kommissionen inte godkänna de av Belgien framförda argumenten. Tvärtom måste kommissionen, utifrån sina egna kriterier i riktlinjerna för sysselsättningsstöd, dra slutsatsen att stödet i fråga inte utgör stöd till person utan stöd till företaget. Med detta finansieras kostnader förbundna med arbetsprestationer från de anställda vid Cockerill Sambre. Sådana utgifter är en väsentlig del av driftskostnaderna för vilket företag som helst, och om finansieringen av dem bärs av staten utgör den utan vidare statligt stöd till företaget.
- (24) Kommissionen konstaterar därutöver, så som redan har angivits i dess beslut att inleda förfarande och som upprepats ovan, att det offentliga stödet har betalats inom ramen för en lag godkänd av kommissionen och därvid behandlats som stöd förenligt med EG-fördraget, medan denna lag ålade Belgien att följa de specifika sektorsreglerna vid tillämpningen angående federalt stöd. Denna del av stödet har alltså beviljats i strid med kommissionens beslut där den federala stödordningen godkändes. Beträffande det regionala stödet har det beviljats som stöd ad hoc. Stödet utgör alltså inte generella åtgärder utan det handlar klart och tydligt om stöd till förmån för ett bestämt företag.

### VI. SAMMANFATTNING

- (21) Enligt Belgien skall inte det faktum att stödet betalas till arbetstagarna i fråga enbart i deras egenskap av arbetstagare vid Cockerill Sambre vara avgörande för att beteckna detta stöd som stöd till företaget och inte stöd till person. Belgien anser att kommissionen skulle ha intagit denna ståndpunkt i sitt beslut om de före detta arbetstagarna vid företaget Forges de Clabecq. I själva verket är det precis tvärtom, det var därför att Forges de Clabecq hade gått i konkurs som stödet från staten till de före detta arbetstagarna vid detta företag kunde anses som stöd till person. När stödet beviljades åt dem var de inte längre arbetstagare vid Forges de Clabecq.
- (25) Kommissionen konstaterar att Belgien olagligen har utbetalat stöd till företaget Cockerill Sambre SA i strid med artikel 6.1 och 6.2 i reglerna om stöd till stålindustrin.
- (26) Det är fråga om sådant statligt stöd som avses i artikel 1 i reglerna om stöd till stålindustrin. Det kan inte jämföras med det stöd som medges i artiklarna 2–5 i reglerna och är alltså oförenligt med EKSG-fördraget och en väl fungerande gemensam marknad.

HÄRMED FÖRESKRIVS FÖLJANDE:

*Artikel 1*

Det av Belgien beviljade statliga stödet till stålföretaget Cockerill Sambre SA, uppgående till 553,3 miljoner belgiska franc (13,7 miljoner euro), utgör sådant statligt stöd som avses i artikel 1 i reglerna om stöd till stålindustrin och är oförenligt med den gemensamma marknaden.

*Artikel 2*

1. Belgien skall vidta alla erforderliga åtgärder för att från Cockerill Sambre SA återkräva det i artikel 1 angivna stöd som redan olagligen har ställts till företagets förfogande och inställa betalningen av de belopp som ännu inte utanordnats.

2. Återkrävandet skall äga rum utan dröjsmål, i enlighet med förfarandena i nationell rätt om dessa möjliggör omedelbart och reellt verkställande av detta beslut. I det stöd som skall återkrävas ingår ränta från det datum då det ställdes till mottagarens förfogande fram till datum för återkravet. Räntan skall

beräknas utifrån den referensnivå för beräkning av subventionsekvivalenten inom ramen för regionalstöd som var i kraft då stödet betalades ut.

*Artikel 3*

Belgien skall inom två månader från meddelandet av detta beslut underrätta kommissionen om vilka åtgärder landet har vidtagit för att rätta sig efter det.

*Artikel 4*

Detta beslut riktar sig till Konungariket Belgien.

Utfärdat i Bryssel den 15 november 2000.

*På kommissionens vägnar*

Mario MONTI

*Ledamot av kommissionen*